

Ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan korjaaminen tuomiossa kirjoitusvirheenä

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Päijät-Hämeen kärjäoikeus oli 24.4.2018 asiassa dnro R 18/566 antamassaan tuomiossa nro 18/117427 määrännyt vastaajalle tuomitun ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään noin kaksi kuukautta tuomion antamisen jälkeen.

SELVITYS

Puheenjohtajana asiassa toimineen kärjätuomarin selvityksen mukaan tuomion tuomiolauselman on kirjoitusvirheen vuoksi merkitty ehdollisen koeajan päättymisajankohdaksi 30.6.2018. Koeaika oli tarkoitettu päättymään 30.6.2019.

Kärjätuomari on korjannut virheen 27.8.2018 kirjoitusvirheenä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla. Kärjätuomari on kertonut toimittaneensa korjatun mukaiset jäljennökset syyttäjälle ja vastaajalle ja ilmoittaneensa samalla mahdollisuudesta kannella virheen korjaamisesta 30 päivän kuluessa korjaamisesta tiedon saamisesta.

RATKAISU

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta. Käräjäoikeus on tuomiossa virheellisesti määrännyt ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään noin kaksi kuukautta tuomion antamisen jälkeen.

Virheen korjaamisesta totean yleisesti seuraavan.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuimen on korjattava tuomiossa oleva kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin rinnastettava selvä virhe. Ennen virheen korjaamista on asianosaisille tarvittaessa varattava tilaisuus tulla kuulluksi tehtävästä korjauksesta. Pykälän 3 momentin mukaan asianosaisella on oikeus kannella virheen korjaamisesta 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut korjaamisesta tiedon.

Säännöksen perustelujen mukaan julistetussa tuomiossa oleva selvä virhe, kuten esimerkiksi sakkorangaistuksen kertolaskuvirhe, voidaan korjata. Sen sijaan virheellisesti julistettua rangaistuksen tai korvauksen määrää ei voida korjata kirjoitus- tai laskuvirheenä, koska ulkopuolinen ei voi havaita sitä, perustuuko virhe kirjoitus- tai laskuvirheeseen vai harkinnassa tapahtuneeseen virheeseen ([HE 82/1995 vp s.132 ja 133](#)).

Oikeuskäytännön mukaan olennaista ei ole se, mitä tuomioistuin on mahdollisesti itse tarkoittanut tuomiolauselman sisällöllä, vaan se, onko tuomiolauselmassa sellainen selvä virhe, joka on ulkopuolisen havaittavissa ja josta ei voida olla järkevästi eri mieltä. Tuomioistuin ei voi itse myöhemmin muuttaa tai parannella antamaansa tuomiota, vaikka tuomio jälkikäteen osoittautuisikin puutteelliseksi tai tulkinnanvaraiseksi ([KKO 2006:97](#)).

Kun käsillä olevassa tapauksessa koeaika on merkitty päättymään noin kaksi kuukautta tuomion antamisen jälkeen, on merkinnän virheellisyys sinällään ulkopuolisen selvästi havaittavissa. Ulkopuolinen ei voi kuitenkaan päätellä, minkä pituiseksi koeaika on tarkoitettu. Käytännössä se on jäänyt määräämättä ja avoimeksi on jäänyt kokonaan myös se, mitä asiassa on harkittu.

Laki varaa vastaajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi sekä oikeussuojakeinojen käyttöön. Ottaen huomioon, että ulkopuolisen havaitsijan näkökulmasta kysymys on saattanut olla kirjoitus- tai laskuvirheestä tai tuomioistuimen harkinnassa tapahtuneesta virheestä, vastaajalle tulisi vähintäänkin varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen korjauksen tekemistä varsinkin, kun korjaus tapahtuu vastaajan vahingoksi. Näinhän ei ole tässä tapauksessa ollut menetelty. Korjatun tuo-

mion lähettäminen asianosaisille jälkikäteen ja heidän ohjaamisensa oikeusturvakeinojen käyttöön ei poista laissa tuomarille säädettyä velvollisuutta varata vastaajalle tilaisuutta tulla kuuluksi asiaa käsiteltäessä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Koeaika on rikoslain 2 b luvun 3 §:ssä säädettyä vähimmäiskestoa lyhyempi ja jäänyt käytännössä kokonaan tuomiossa määräämättä.

Annan tuomiosta vastuussa olevalle käräjäoikeuden puheenjohtajana toimineelle kärjätuomarille valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisen huomautuksen vastaisen varalle tuomiossa olleen virheen perusteella. Vaikka virhe on ollut luonteeltaan tekninen, on sen seuraus ollut kuitenkin vakava, koska ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika on virheen seurauksena jäänyt tuomiossa käytännössä määräämättä. Oikeuskanslerin ratkaisukäytännössä tämänkaltaiset virheet ovat johtaneet huomautuksen antamiseen.

Tämän ohella kiinnitän kärjätuomarin huomiota tuomion asianmukaista oikaisemista koskevaan menettelyyn.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen